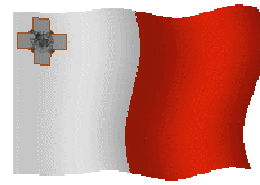

MARL

MALTA

Fuljett maħruġ mill-MARL

Għad-Dilettanti tar-Radju

Maltin u Għawdxin

Numru 49

April 2010

Fiċ-Ċentru mhux

Tpejjipx
No Smoking

permess tipjip

Mill-Editor

Hbieb,

Nilqagħkom għal ħarġa oħra ta' dan il-fuljett ta' April 2010 li hija id-49 ħarġa ta' din is-sensiela.

Meta taqraw dan il-fuljett ikun diġa' għadda l-Għid għaliex kelli problemi fil-kompjuter u ma stajtx inlestih, imma xorta waħda nixtieq lilkom u lill-familji kollha l-Għid it-tajjeb.

L-ewwel ma nagħmel irrid nifraħ lil **9H1TX David** li rnexxilu jagħmel kuntatt fuq il-**432 MHz** permezz ta' sinjali riflessi minn fuq il-qamar. Prosit. Nifraħ ukoll lil **9H1GB Mansueto** li f'it minuti wara huwa wkoll rnexxilu jagħmel kuntatt bl-istess mod. Dettalji ssibuhom aktar l-isfel f'dan il-fuljett.

F'din il-ħarġa għandkom ukoll mappa li turi ż-żoni tal-ħin madwar id-dinja li għandkom issibuha tajjeb biex tkunu tafu l-ħin f'pajjiżi oħra.

Bħal ma tafu, dan l-aħħar graw numru ta' terrimoti madwar id-dinja li ħallew ħerba sħiħa kull fejn seħħew. Kif tafu, hawn Malta għandna grupp ta' diletanti tar-radju li jaħdmu id f'id mad-Dipartiment tal-Protezzjoni Ċivili u jagħmlu taħriġ ta' emerġenza barra li jipprovdu komunikazzjoni anki permezz tat-televiżjoni f'attivitajiet nazzjonali bħal ma se jkunu qegħdin jagħmlu matul iż-żjara tal-Papa fi tmiem il-gimġha bejn is-17 u t-18 ta' April.

In-numru ta' dawn id-diletanti tar-radju huma limitat fuq talba tad-Dipartiment tal-Protezzjoni Ċivili stess, imma dan ma jfissirx li d-diletanti kollha tar-radju f'Malta m'għandhomx ikunu ippreparati u lesti biex jekk Alla ħares qatt tinqala xi emerġenza jkunu jistgħu jikkomunikaw bejniethom u anki ma barra minn Malta.

Ftakru li emerġenza tista' tinqala f'kull waqt u l-ewwel li jmorru f'emerġenza kbira huma d-dawl elettriku u t-telekomunikazzjonijiet. Tinsewx li dan l-aħħar kellna wkoll numru ta' drabi fejn inqata d-dawl elettriku.

Għalhekk, inthom għandkom mezz biex jekk Alla ħares qatt tinqala' xi emerġenza jew jinqata' d-dawl elettriku tkunu tistgħu tibqgħu tikkomunikaw? Għandkom ġeneraturi tal-elettriku, batteriji, antenni li tistgħu tużaw f'emerġenza, ilma, ikel, kamp jew kenn iehor, fili, fili koassjali u affarijiet oħra bħal komponenti u għodda biex tkunu tistgħu tirrangaw l-apparat tagħkom?

Bħal dejjem, nittama li l-informazzjoni fil-fuljett issibuha siewja għalikom u jekk ikollkom xi artiklu jekk jogħgobkom halluh fil-kaxxa tal-**QSL** tiegħi jew tistgħu tibgħatuha fuq l'e-mail tiegħi **9h1av at searchmalta dot com**.

Lawrence

9H1AV/9H9MHR/9H79AV

Nifirhu lil 9H1TX u 9H1GB

Nifirhu lil **9H1TX David** u lil **9H1GB Mansueto** li fid-19 ta' Marzu irnexxilhom jaghmlu kuntatt permezz ta' sinjali riflessi mill-Qamar ma' **KP4AO**. Dan il-kuntatt sar fis-7.49 ta' filghaxija waqt li l-frekwenza kienet **432.045 MHz** u r-rapport li inghata kien **55**.

L-apparat ta' David 9H1TX kien:-

Antenna 4 yagis ta' 28 element kull wahda;

Gwadan ~ 23 dBd

LNA (amplifikatur low noise)

Transriċevitur 100 Watts.

L-apparat ta' KP4AO

TCS2000 x 2 wiehed biex jirċievi u l-iehor biex jittrasmetti.

Gasfet preamp

Antenna polarizzazzjoni ċirkolari

Amplifikatur bi 3CX800

Antenna id-dixx paraboliku ta' Arecibo.

9H1GB

Il-kuntatt ta' Mansueto 9H1GB sar minghand David 9H1TX bl-istess apparat

Dawn li ġejjin huma ritratti ta' dan id-dixx u xi ftit informazzjoni dwar dan id-dixx.

Dan it-teleskopju, li huwa l-ikbar teleskopju fid-dinja, kien mibni u mħaddem minn William E. Gordon, inginier tal-elettriku. William tweled fit-8 ta' Jannar 1918 f' Paterson, N.J. u miet fis-16 ta' Frar ta' din is-sena f' Itacha, N.Y. ta' 92 sena.

Huwa kien jgħallem fl-Universita' ta' Cornell bejn l-1953 u l-1965 kif ukoll professor, dekan u rettur fl-Universita' ta' Rice. Id-dixx huwa kbir daqs 26 ground tal-futbol u jinsab go wied fi Pwerto Riko u issemma għal raħal li jinsab fil-qrib.

It-teleskopju kien strumentali biex isiru ħafna kixfiet godda fil-fizika atmosferika u l-astronomija, tant li kien anki ingħata l-premjju Nobel.

Kien l-ewwel strument li kejjel eżatt id-dawran ta' Merkurju, fejn anki kixef is-silġ. Permezz tiegħu saru l-ewwel mapep eżatti tal-Qamar, Venere u Marte. Ipprovda l-ewwel xhieda soda ta' l-eżistenza ta' stilel neutroni, kisef l-ewwel stilel barra s-sistema tax-xemx tagħna u holoq stampi fi tliet dimensjonijiet ta' l-univers u jista' jsewgi asterojdi qrib id-dinja bi preċiżjoni ħafna

aktar minn strumenti oħra.

Dan kien proġett kbir u jiswa hafna, u għalkemm l-interess tiegħu kien purament xjentifiku biex jistudja l-ionosfera tad-dinja u pjaneti oħra, William li kien għamel żmien fil-militar Amerikan kien irnexxilu li jipperswadi lid-Dipartiment tad-Difiża li dan kien se jkun jista' jintuza biex jissemmgħu sinjali baxxi hafna tar-Russi li kienu jiġu riflessi minn fuq il-qamar, u b'hekk irnexxilu jikseb l-appoġġ tal-fergha tat-tiftix tal-militar.

Dan it-teleskopju fih 1000 pied, tlesta fi żmien 5 snin minn meta William ġietu l-idea tiegħu, u meta kien lest fl-1963 kien sewa \$9.3 miljun dollaru. Dan ġiet modifikat numru ta' drabi u s-sensitivita' tiegħu tkabbret 10 darbiet kull 10 snin. Ta' min jgħid li meta sar dan it-teleskopju, l-akbar teleskopju li kien hemm dak iż-żmien kien ta' 150 pied.

Wahda mill-problemi li kien ikollhom kull meta kienu jibnu dixxijiet akbar kienet li dawn kienu jiġġarrfu minhabba l-piż tagħhom stess, u William solva l-problems billi bena' d-dixx fl-art li mbagħad jiffoka s-sinjali fil-punt fokali tiegħu li huwa mdendel fuq id-dixx u li jista' jiġi manuvrat biex iwarja d-direzzjoni.

Tajjeb li nfakkar li dan it-teleskopju intuza numru ta' drabi minn dilettanti tar-radju biex jesperimentaw bih u kienet permezz ta' wahda minn dawn l-okkażjonijiet li shabna **David** u **Mansueto** irnexxilhom jagħmlu l-kuntatt tagħhom fuq **432.045 MHz SSB** billi s-sinjali jiġu riflessi minn fuq il-qamar. Huwa kkalkulat li dan għandu gwadan ta' aktar minn **50dBs** fuq il-**432 MHz**, għalkemm jista' jvarja xi ftit minn din il-figura.

Min irid jipprova jagħmel xi kuntatt bħal dan għandu çans jagħmel dan bejn nhar **il-Ġimgħa 16 ta' April u l-Hadd 18 ta' April**. Dawn li ġejjin huma d-dettalji li **9H1PI Ivan** diġa' nforma lill-grupp tal-jaħoo bihom.

Il-Ġimgħa 16 ta' April:	1645 - 1930 UTC
Is-Sibt 17 ta' April:	1740 - 2020 UTC
Il-Hadd 18 ta' April:	1840 - 2125 UTC

Nominattiv: KP4AO
Frekwenza Tx: 432.045 MHz
Frekwenza Rx: 432.050 to 432.060+
Sahha Tx: 400 W
Gwadan ta' l-Antenna: 60 dBi
Temperatura tas-sistema: 120 K (sema kiesha)
Temperatura tas-ssistema: 330 K (meta ppuntata lejn il-qamar)

KP4AO jista' jinstema' b'antenna **Yagi** zghira ppuntata lejn il-qamar u ricevitur waqt li antenna bi gwadan ta' **15dBi** u sahha ta' **100 watt** huma bizzejjed biex taħdmu bis-**ĊW**.

L-ewwel se jużaw l-**SSB** u wara is-**ĊW**. L-operaturi ta' **KP4AO** jitolbu lil min ikellimhom biex jekk ikunu tkellmu ma jerggħux jippruvaw b'mod ta' trasmissjoni ieħor halli jagħtu çans lil kulhadd. Huma se jissemmgħu bejn **5 u 15-il kHz** 'il fuq mill-frekwenza tagħhom u jitolbu lill-istazzjonijiet biex jinfirxu u ma joqgħodux kollha fuq frekwenza waħda.

Meta jgħajtu **ĊW QRP** huma jkunu jridu jaħdmu stazzjonijiet li jkunu qed jużaw mhux aktar minn **100 watt** jew inqas u antenna Yagi waħda. Wara li jaħdmu **SSB u ĊW** jistgħu jaqilbu fuq **JT65B** jekk jaraw li jistgħu jaħdmu aktar.

Dawn id-dettalji dwar il-frekwenzi u hinijiet intbagħtu minn **Joe, K1JT** f'isem shabu kollha. Nittamaw li jkun hemm numru ta' Maltin li jirnexxilhom jitekellmu magħhom.

Wieħed jista' jmur fuq il-paġna ta' l-internet ta' l-Għaqda li hija
<http://www.naic.edu/~angel/kp4ao/index.html>

Wieħed għandu wkoll l-opportunita' li jibgħat u jirċievi messagġi permezz tal-posta elettronika billi jirreġistra fuq <http://www.moonbounce.info/mailman/listinfo/moon>

Wieħed jista' jmur ukoll fuq <http://www.vhf-dx.net/top.html> minn fejn jista' jara min ikun fuq quddiem fil-lista fuq il-frekwenza tal-**50 MHz, 70 MHz, 144 MHz, 222 MHz, 432 MHz, 902 MHz, 1296 MHz, 2320 Mhz, 3400 MHz, 5760 MHz, 10368 MHz, 24048 MHz, 47 GHz, 76 GHz, 120 GHz, 145 GHz, 241 GHz u Laser.**

Min jaħdem fuq xi frekwenza minnhom jista' jibgħat ukoll id-dettalji fuq il-ħoloq li hemm ukoll fuq l-istess paġna. **9H1PA** u **9H1TX** diġa' huma fuq dawn il-listi. Min se jkun aktar fuq dawn il-listi minn hawn Malta?

Jekk tkellimhom ibgħat kartolina **QSL** u envelop bil-bolla indirizzat lilek innifsek lil Joseph Arcure, **W3HNK**, 115 Buck Run Rd, Lincoln University, PA 19352.

Lawrence
9H1AV/9H9MHR/9H79AV

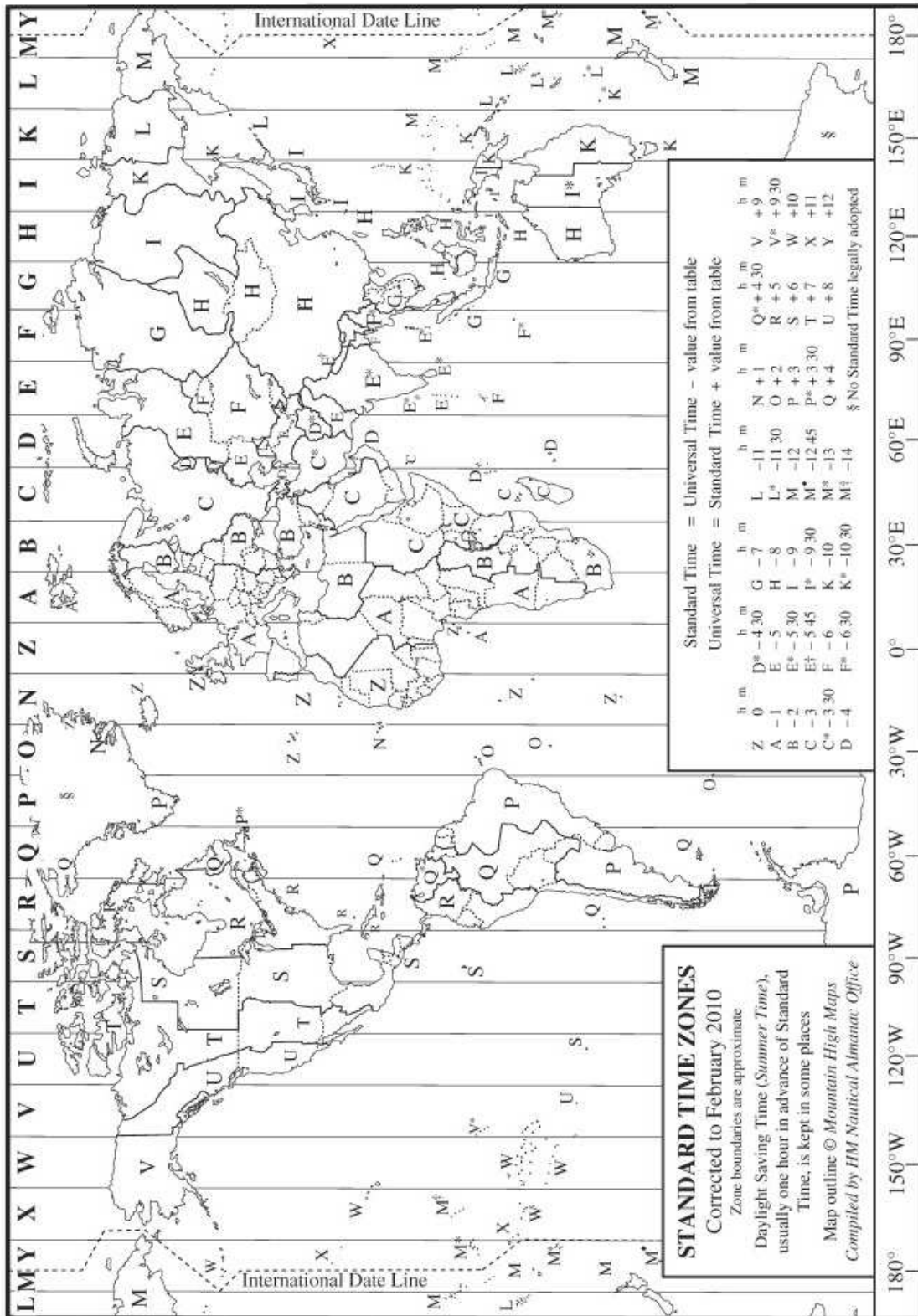
ARRL

Tajjeb li tkunu tafu li l-**ARRL** għandhom paġna ġdida ta' l-internet. Huma għadhom bl-istess holqa www.arrl.org imma taw dehra ġdida lill-paġna tagħhom. Ghalkemm għandha dehra ġdida m'għandkomx issibu diffikulta' biex issegwuha

Lawrence
9H1AV/9H9MHR/9H79AV

Mappa taz-Zoni tal-Hin

WORLD MAP OF TIME ZONES

Il-meter tas-saħħa tas-sinjal

Waqt li illum hemm riċevituri m'għandhomx meter biex juri kemm is-sinjali huwa b'saħħtu, għalkemm reggħu bdew jagħmluhom anki f'riċevituri u fi transriċevituri li jaħdmu bi programmi tal-kompjuter, qabel kważi kull riċevitur tad-dilettanti tar-radju ħlief dak l-aktar irħis kien ikollu meter biex juri s-saħħa tas-sinjal li jkun qiegħed jirċievi.

Dawn kienu jkunu mmarkati b'sinjali ta' saħħa minn **1** sa **9** u mbağħad skond ir-riċevitur kienu jkomplu bil-marki ta' **+10dB**, **+20dB**, **+30dB** eċċ. Imma x'kienu tassew ifissru dawn il-marki u kemm kien ikun qawwi s-sinjal li jkun qiegħed jigi riċevut?

Hawn taħt għandkom tabella li turi dawn il-marki xi jfissru u kemm ikun qawwi s-sinjal meta jitkejjel bejn **50 ohm** li hija r-reżistenza li fuqha huma kkalkulati u li hija l-impedenza nominali ta' l-inginerija tat-trasmettitori, riċevituri jew transriċevituri.

Punti tas-saħħa	PD bejn 50 ohm	dBm bejn 50 ohm
S0	0.1uV	-127dBm
S1	0.2uV	-121dBm
S2	0.4uV	-115dBm
S3	0.8uV	-109dBm
S4	1.58uV	-103dBm
S5	3.16uV	-97dBm
S6	6.3uV	-91dBm
S7	12.6uV	-85dBm
S8	25uV	-79dBm
S9	50uV	-73dBm

Dawn il-valuri huma fuq l-**HF** u għall-**VHF** ikunu **20dB** inqas. Biex nieħdu eżempju, **S9** ikun **5** microvolt jew **-93dBm** u mhux **50** microvolt jew **-73dBm** bħal ma jkun fuq l-**HF**.

Kif tistgħu tinnutaw, kull marka ta' sinjal fuq il-meter huwa ta' **6dB**, jiġifieri daqs li kieku min ikun qiegħed jittrasmetti jkun tella s-saħħa tat-trasmettitor tiegħu b'**4** darbiet. Għaldaqstant, jekk inti tkun qiegħed tittrasmetti **b'100 watt** u jagħtuk rapport tas-sinjal ta' **S9**, u inti tnaqqas is-saħħa tat-trasmissjoni tiegħek għal **25** watt ir-rapport tiegħek ikun ta' **S8**. Jekk imbağħad terġa' tnaqqasha għal **6.25 watt**, ir-rapport li jagħtuk ikun **S7**.

Jekk imbağħad inti terġa' tnaqqas is-saħħa tat-trasmissjoni tiegħek għal **1.5625 watt**, kull ma s-sinjal tiegħek jonqos huwa għal **S6**. Wieħed jara li għalkemm meta l-kundizzjonijiet ta' propagazzjoni ma jkunux tajbin ikun jeħtieġ li juża saħħa ta' trasmissjoni aktar għolja, meta l-kundizzjonijiet ikunu tajba ma jkunx hemm għalfejn juża daqstant saħħa ta' trasmissjoni u jkun qiegħed jiffranka l-elettriku.

Dan juri wkoll għalfejn isiru ħafna kuntatti meta wieħed juża saħħa ta' trasmissjoni zghira li wieħed jista' jinnotaha wkoll jekk jissemma għall-fanali tar-radju speċjalment fuq il-fekwenza tat-**28 MHz** fejn meta dawn il-fanali tar-radju jnaqqsu s-saħħa tat-trasmissjoni xorta waħda jibqgħu jinstemgħu.

Infakkarkom ukoll li hija kemm meħtieġa mil-liċenzja kif ukoll il-prattika li wieħed ma jużax saħħa ta' trasmissjoni aktar milli jkun meħtieġ biex ikollu komunikazzjoni tajba.

Lawrence

9H1AV/9H9MHR/9H79AV

L-Għid il-Kbir

F'ismi u f'isem il-Kumitat nixtiequ l-Għid it-Tajjeb lil kulhadd.

Ritratt **Lawrence** [9H1AV/9H9MHR/9H79AV](#)

Għalkemm kont lestejt parti sewwa minn dan il-fuljett qabel l-Għid il-Kbir ma stajtx inlestih minhabba problemi fil-kompjuter.

Din hija l-istatwa ta' Kristu l-Irxox ta' l-Isla fil-pjazza hdejn il-knisja ta' San Filippu.

Lawrence
[9H1AV/9H9MHR/9H79AV](#)

5MHz

Wara li kien hemm numru ta' pajjiżi li taw permess lid-dilettanti tar-radju tagħhom biex jaħdmu fuq il-firxa tal-frekwenza tal-**5 MHz**, issa kien imiss Trinidad u Tobago li jhallu d-dilettanti tar-radju jużaw din il-frekwenza.

Fuq id-Digital Radio Yahoo Group, **9Z4FZ** qal li l-liċenzja tiegħu tħallih li jaħdem bejn **5.250 MHz sa 5.240 MHz** b'saħħa ta' trasmissjoni ta' **1,500 watt**.

U hawn Malta l-awtoritajiet għadhom ma jridux jagħtuna permess nużawha. Nahseb li bħall-frekwenzi l-oħra, il-permess jasal meta jasal id-dubbien l-abjad.

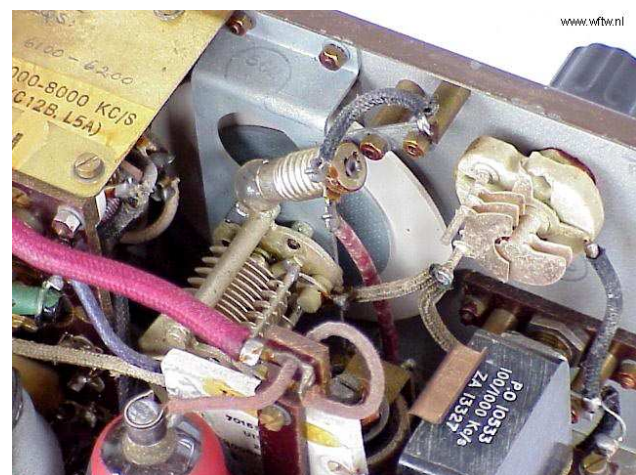
Lawrence
[9H1AV/9H9MHR/9H79AV](#)

Wara t-tieni gwerra dinjija kien hemm apparat tas-servizz li kien qiegħed jinxtara mid-dilettanti tar-radju u wieħed minn dawn l-apparat kien dak magħruf bħala wave-meter Klassi D.

Dan kien jinsab fil-kamra ta' hafna dilettanti tar-radju u meta beda jiskarsa xi ftit kien anki jissellef lil xi dilettant ġdid għal meta l-ispettur ta' l-Uffiċċju tat-Telegrafija jagħmel l-ewwel spezzjoni tiegħu

kien ikun jista' jaħlef li kien ra dan l-apparat fil-kamra tad-dilettant tar-radju.

Ir-ritratti huma meħudha minn fuq il-paġna ta' l-internet www.wftw.nl

Għaldaqstant, biex infakkar lid-dilettanti tar-radju li issa ilhom żmien twil liċenzjati dwar dan l-apparat, irnexxili nsib iċ-ċirkwit ta' dan l-apparat li qiegħd muri fil-paġna ta' qabel. Qiegħed nagħti ukoll dan iċ-ċirkwit biex jekk ikun hemm xi hadd li għandu xi wieħed minnhom ikun jista' jkollu kopja tiegħu jekk ma kellux u jkun jista' jżommu f'kundizzjoni li jaħdem jew jirrangah.

Nittama li qanqalt xi ftit nostalgija fid-dilettanti tar-radju, kemm dawk li ilhom liċenzjati kif ukoll dawk li jhobbu l-apparat antik.

Lawrence
9H1AV/9H9MHR/9H79AV

Apparat Heathkit

Illum għandkom holqa ta' l-internet li hija tal-mużew tal-Heathkit. Il-Heathkit kienu jagħmlu hafna apparat f'oqsma differenti li kienu jinbnew minn min kien jixtrihom. Fost l-apparat li kienu jagħmlu kien hemm apparat għad-dilettanti tar-radju u anki hawn Malta kien hawn min kellu apparat minn tagħhom.

Għalhekk illum għandkom il-holqa ta' dan il-mużew minn fejn tistgħu taraw ritratti ta' dan l-apparat li kien popolari hafna. Aktar 'il quddiem nipprova nagħtikom holoq oħra. Din il-holqa hija <http://www.heathkit-museum.com/hvmham.shtml>

Biex tniżżlu xi ċirkwiti kif ukoll xi kotba dwar dan l-apparat tistgħu tmorru fuq din il-holqa ta' l-internet <http://www.vintage-radio.info/heathkit/index.htm> kif ukoll http://www.tech-systems-labs.com/heath_schematic.htm Minn fuq dawn il-paġni għandkom holoq oħra fejn tistgħu ssibu hafna aktar informazzjoni anki fuq apparat ieħor.

Nissuggerixxi li min jeħtieġ xi ċirkwit inizzlu għax kif tafu l-paġna ta' l-internet ġieli jisparixxu u ma tkunx tista' terġa' ssibhom.

Lawrence

9H1AV/9H9MHR/9H79AV

Attivitajiet tal-MARL

Hlas tas-Shubija

Infakkrukomm li l-kaxxier dejjem lest biex jilqa' l-hlas tas-shubija tagħkom kull meta ċ-Ċentru tal-MARL ikun miftuħ jew jekk ma tistgħux tiġu tistgħu thallsu b'ċekk pagabbli lill-MARL. Is-shubija hija €23

Infakkru li ċ-Ċentru tal-MARL ikun miftuħ kull nhar ta' Tlieta u l-Ħamis bejn is-6.00 p.m. u t-8.00 p.m. u l-Ħadd bejn l-10.00 u nofs in-Nhar.

Grupp tal-Yahoo

Oqgħodu attenti u idhlu fil-grupp tal-yahoo halli tkunu nformati sewwa bl-aħħar attivitajiet li nkunu se nagħmlu.

Tinsewx li se jkollna attivitajiet għat-tliet xhur li ġejjin u jista' jkun li ma jkunux jistgħu jidhru fuq dan il-fuljett minhabba li jkun diġa' hareġ u għalhekk l-avviż isir fuq il-grupp permezz ta' l-internet.

Ibghatu ittra elettronika lil Ivan, 9H1PI fuq [ivan.privitera at gmail.com](mailto:ivan.privitera@gmail.com) biex issiru membri tal-grupp

Infakkrukomm ukoll li kull min irid jista' jniżżel dan il-Fuljett direttament minn fuq www.9h1mrl.org/newsletter.htm

Lawrence

9H1AV/9H9MHR/9H79AV